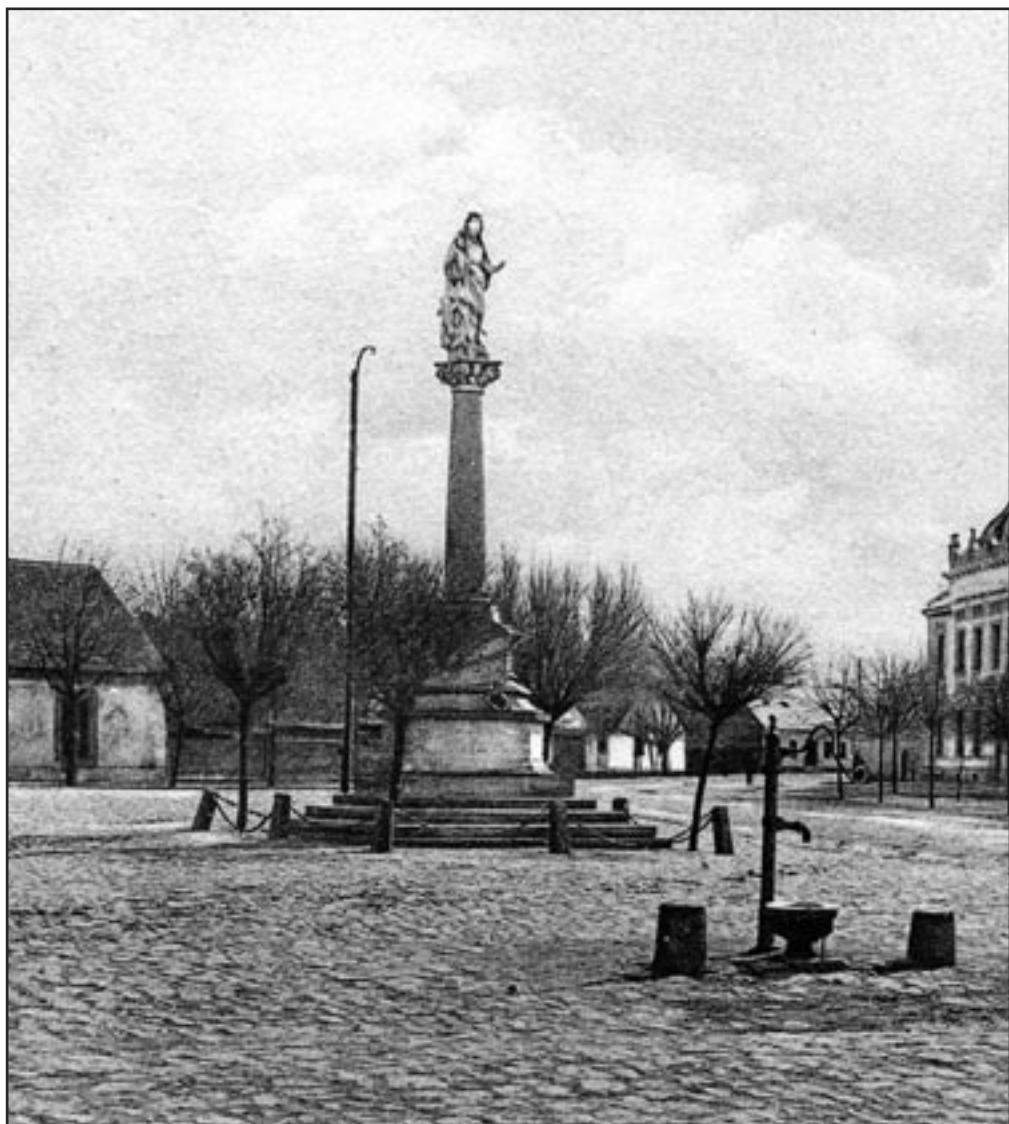

BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

ČÍSLO 4 • ROČNÍK XIII.

DUBEN 2007

Jaro v Mazánku

(foto: Vlastimil Kořínek)

VELIKONOČNÍ

*Když srdce lidská v kámen žuly ztvrdla,
v rámě Ti bolné nutíc kříže tíž,
když dav ten vzpurný slitování nezná,
tu příroda Ti byla srdcem blíž.*

*Když silný ret Tvůj volal „Dokonáno!“
žalem se chvějíc skály pukaly.
A těžkým smutkem noci potemnělé,
lítostné slzy k zemi padaly.*

*Však slavné ráno Tvého Zmrtvýchvstání,
jí láska Tvoje vděčí, blaživá,
že v slunce jasu, v ptactva zpěvu libém,
se krásným květem celá rozvila.*

*A v paměť toho, po celičkém světě,
když v chrámech našich „Aleluja“ zní,
lid vítězství Tvé nade smrtí slaví
i příroda své slaví vzkříšení.*

Klidu a zdraví přeje A. H.

Fotografie z okolí Veselí nad Moravou v období velikonočního týdne

Informace městyse Buchlovice

Rada městyse č. 7/2007 ze dne 21. 2. 2007

Žádost o dar městyse Buchlovice – Základní škola Buchlovice, na činnost národopisného kroužku, v zastoupení ředitele Mgr. Františka Klvani, ze dne 15. 2. 2007

Rada městyse Buchlovice se rozhodla nezařazovat žádost k ostatním žádostem o dary městyse, ale doporučit řešení navýšením rozpočtu pro Základní školu Buchlovice, jde-li o aktivní kroužek náležející do kompetence školy.

Informace o zahájení kontroly NKÚ Brno na dotace k projektu Muzea Podhradí Buchlovice

Starosta ing. Jiří Černý informoval ostatní členy rady o přítomnosti kontrolní komise NKÚ, pracoviště Brno na úřadě městyse s cílem kontrolovat účetnictví a ostatní dokumentaci v souvislosti s realizovaným projektem Muzea Podhradí Buchlovice. Pracovnice NKÚ dokončí kontrolu do konce března 2007, pak bude rada informována o výsledku.

Projednání návrhu smlouvy o službách spojených s provozem bankomatu – firma Kingston consulting, s.r.o., Ostrava

V radě byly široce projednávány základní podmínky pro instalaci bankomatu v městysi, rizika s tím spojená, byla konstatována jeho naléhavá potřebnost. V důsledku těchto rada městyse schválila návrh předložené smlouvy a pověřila starostu dokončením jednání o umístění bankomatu, podepsáním smlouvy s firmou Kingston consulting, s.r.o., Ostrava a realizací celé akce.

Náplň činnosti školní, kulturní a sportovní komise při Radě městyse Buchlovice

Po doplnění a některých úpravách schválila Rada městyse Buchlovice náplň činnosti školní, kulturní a sportovní komise při Radě městyse Buchlovice.

Členové komise: Lenka Rašticová – předsedkyně, Bořek Žižlavský – člen, Alena Mikulíková – členka, Alena Machulová – členka, Karel Dvořák – člen, Pavel Dvořan – člen, Josef Kríva – člen, Karel Řihák – člen.

Náplň činnosti školní, kulturní a sportovní komise Rady městyse Buchlovice:

1. Navrhne Radě městyse Buchlovice rozdělení finančních darů městyse v oblasti kultury, sportu a mládeže.
2. Podílí se na vytváření koncepce dlouhodobého rozvoje kultury, sportu a školství v městysi Buchlovice.
3. Analyzuje stav a využití sportovních a kulturních zařízení v obci (včetně škol) a navrhuje Radě městyse Buchlovice podrobnější plán jejich vytížení.
4. Podílí se na tvorbě projektů kulturních a sportovních zařízení, informuje se o průběhu realizovaných investic a oprav v oblasti kultury, sportu a školství.
5. Informuje kulturní a sportovní organizace, školy a školku o možných způsobech získávání finančních prostředků z grantů a jiných zdrojů na spolufinancování jejich činnosti.
6. Sestavuje dlouhodobý kalendář kulturních, sportovních a školních akcí městyse.
7. Sleduje změny legislativy v oblasti kultury, sportu a školství.
8. Podporuje projekty nabízející smysluplné využití volného času dětí a mládeže.
9. Spolupracuje s vedením Základní školy Buchlovice a vedením Mateřské školy Buchlovice.
10. Doporučuje projekty a aktivity týkající se údržby a využití dětských hřišť, fotbalového hřiště a tenisových kurtů.
11. Členové komise pomáhají při organizování kulturních, společenských, sportovních a jiných akcích pořádaných městysem Buchlovice.

Četnost zasedání:

Komise se bude scházet podle potřeby, zpravidla jednou za 6 týdnů.

Sbírka zákonů č. 578/2006 – vyhláška, kterou se stanoví struktura a formát formuláře pro podávání oznámení podle zákona o střetu zájmů

Tajemník informoval členy rady o zákonu o střetu zájmů a jeho dopadech, termíny, ve kterých budou muset členové rady a další hodnostáři dokládat oznámení o jiných činnostech, o majetku nabytém během výkonu funkce a o příjmech, darech a závazcích a předal všem příslušnou citaci zákona č. 159/2006 a vyhlášku 578/2006 ze dne 14. 12. 2006 ke studiu.

Rada městyse č. 8/07 ze dne 1. 3. 2007

Žádost Farního úřadu a farní rady Buchlovice o příspěvek ve výši 200 000 Kč z rozpočtu městyse na rok 2007 na rekonstrukci střechy kostela sv. Martina, ze dne 26. 2. 2007

Rada městyse Buchlovice registruje žádost Farního úřadu a farní rady Buchlovice o příspěvek ve výši 200 000 Kč z rozpočtu městyse na rok 2007 na rekonstrukci střechy kostela sv. Martina, bylo rozhodnuto udělit základní příspěvek ve výši 100 000 Kč na opravy a provoz, o částce 200 000 Kč bude rozhodnuto v případě spoluúčasti (dotací) státu i církve na generální opravě střechy kostela.

Žádost obce Stříbrnice o odprodej pozemku městyse Buchlovice p.č. 2227/2 v k.ú. Buchlovice, v současné době smluvně v nájmu obce Stříbrnice do 30. 9. 2020, ze dne 1. 3. 2007

Rada projednala vzniklou situaci a ve snaze pomoci k vyřešení letité situace navrhuje:

V první fázi doporučuje Rada městyse Buchlovice Zastupitelstvu městyse Buchlovice prodej pozemku městyse Buchlovice p.č. 2227/2 v k.ú. Buchlovice obci Stříbrnice.

Rozpočet městyse na rok 2007 – diskuze

Rozsáhlá diskuze o rozpočtu městyse na rok 2007 znamenala další korekce rozpočtu.

Příprava zasedání Zastupitelstva městyse Buchlovice

Rada městyse Buchlovice rozhodla o termínu zasedání Zastupitelstva městyse Buchlovice: 22. 3. 2007, zasedání veřejné v 18.00 hodin.

Co s nimi?

Poříditi si psa je jednoduché. Horší je ale kolikrát postarat se o něj. Necitliví a bezcharakterní občané, na rozdíl od jiných, řeší tuto věc jednoduše. Němou tvář buď vyženou z domu nebo vyhodí z automobilu, „ať se někdo postará“. Někdy se psíka ujmou dobří lidé, jindy pobíhá po ulicích, žadoní o žrádlo, chce si hrát... Problém tkví v tom že obec není na tyto případy vybavena, přestože se snaží všelijak pomoci. Osud zvířat bývá často velmi smutný. Náš snímek zachycuje jednoho z březnových nalezenců v areálu provozovny v bývalé cihelně. (bž)

V polovině března se sešla na své další pravidelné schůzce Kulturní, sportovní a školská komise. (foto: bž)

Na svátek sv. Řehoře, 12. března, navštívily děti z naší mateřské školy úřad městyse. Zarecitovaly básničky a přinesly symbolicky zrno na znamení, že je čas začít s jarními pracemi na polích. (foto: bž)

Otevírá se sběrný dvůr mikroregionu

Mikroregion Buchlov otevírá od 1. dubna nový sběrný dvůr na Křížných cestách (bývalé skládce), který byl financován za podpory Lídru ČR. Dvůr bude sloužit sběru velkoobětového odpadu z obcí ze svazku mikroregionu: Boršic, Břestku, Buchlovic, Hostějova, Medlovic, Modré, Osvětman, Salaše, Starých Hutí, Stříbrnic, Stupavy, Tupes, Velehradu a Zlechova.

Občané těchto obcí mohou individuálně přivést níže uvedené druhy odpadu, ale přitom se musí prokázat občanským průkazem. Obce budou organizovat společný sběr a odvoz odpadů podle uvážení i během roku. Sběr bude prováděn zdarma (max. 200 kg na osobu a rok) v době od pondělí do pátku 6.00 – 16.00 hod. (celoročně) a v sobotu 8.00 – 12.00 hod. (1. dubna – 31. října). Náklady na likvidaci odpadů hradí Mikroregion Buchlov a obce mikroregionu.

Sbírané odpady:

- papír a lepenka – kartony, časopisy, knihy, obaly...
- sklo – bílé, barevné, čisté, bez chemikálií
- textil, hadry, neznečištěné ropnými produkty
- dřevo – stavební, rámy oken, dřevěné obaly
- plasty – folie, plastový nábytek, obalový materiál, PET, čisté obaly od kosmetiky a domácích čistících prostředků
- kovy
- biologicky rozložitelný odpad ze zahrad atd. – tráva, větve, plevel, listí
- objemový odpad – nábytek, pneumatiky, matrace, koberce, podlahové krytiny, neznečištěné textilie

Nesbírá se:

ledničky, elektrospotřebiče, nebezpečné odpady, barvy, oleje, baterie, akumulátory, léčiva, chemikálie, zářivky, pesticidy a obaly od nich, znečištěné textilie chemikáliemi a oleji, komunální odpad. Výkup stavební sutě, výkopové zeminy je na místě zpoplatněn.

Potok!?

Vážení spoluobčané, možná jste si v poslední době všimli, že voda v našem potoce není taková, jaká by měla být. Občas teče zkalená, zapáchající a pěnivá. Děje se tak například nepovoleným vypouštěním septiků. Platí předpis, že nemůže-li být (nebo není-li) rodinný dům napojený na veřejnou kanalizaci a chce-li jeho majitel odpadní vodu vypouštět do potoka, musí mít vybudovaný povolený uzavřený septik skládající se ze tří přepadových komor nebo čistírny odpadních vod. V případě, že tomu tak není, musí si zajistit prokazatelné vyčerpání a odvoz.

Apelujeme na Vás. Dbejte těchto zásad, aby náš Buchlovický potok zůstal alespoň trochu živým tokem a aby v něm neplavala mrtvá těla pstruhů, kteří se ještě tu a tam ukáží.

Týden pro rodinu

pořádaný městysem Buchlovce ve spolupráci s jednotlivými sdruženími

sobota 12. 5. 2007

15.00 - „RODINA OČIMA DĚTÍ“

- slavnostní otevření výstavy prací žáků ZŠ v zasedací místnosti úřadu městyse Buchlovce

16.00 - MŠE ZA RODINU

- kostel sv. Martina Buchlovce

17.00 - PŘEDNÁŠKA na téma „Jak pěstovat manželský vztah aneb odlišnosti komunikace muže a ženy“

- přednáší J. a I. Zajíčkovi, Centrum pro rodinu a sociální péči Ostrava

- fara Buchlovce (pořádá KDU-ČSL)

neděle 13. 5. 2007

15.00 - ZPÍVÁNÍ OD SRDÍČKA A ZPÍVÁNÍ RODIN

- účinkují děti MŠ Buchlovce, Buchlovjánek, Děcka z Buchlovce a rodiny z Buchlovce

- náměstí Buchlovce, popř. sál U páva (pořádají Děcka z Buchlovce a Buchlovjánek)

úterý 15. 5. 2007 v 16.00

PŘEDNÁŠKA na téma „Dětský vzdor a sourozenecké vztahy“

- přednáší PhDr. Zdeňka Bezděková, Pedagogickopsychologická poradna Uh. Hradiště

- salonek restaurace Záložna “ (pořádá Buchlovjánek)

čtvrtek 17. 5. 2007 v 15.00

SETKÁNÍ SENIORŮ

- vystoupí flétny ZŠ Buchlovce, sbor BuDu, k tanci i poslechu zahraje skupina LCR Pavla Martináka

- hotel Buchlovce

sobota 19. 5. 2007

SPORTOVNÍ DEN

10.00 - fotbalový zápas Synové proti otcům (organizuje TJ Sokol)

13.00 - rodinný turnaj v petangue (organizuje Petangue klub Stříbrné koule)

- areál hřiště TJ Buchlovce

neděle 20. 5. 2007 v 14.00

SOUTĚŽNÍ ODPOLEDNE

- opékání špekáčků na chatkách Junáku (organizují Sdružení rodičů a Junák)

Doprovodné akce:

- rodinné vstupné do Muzea podhradí

- výstava prací dětí MŠ v Muzeu podhradí

- výtvarné práce na téma Rodina očima dětí a návrh loga pro akci Týden pro rodinu

Za Školní, kulturní a sportovní komisi Vás srdečně zve Lenka Rašticová

V sobotu 17. března uspořádali buchlovičtí Junáci tradiční sběr papíru. Na fotografii vidíte jednu ze skupinek děvčat v ulici K Buchlovu. *(foto: bž)*

Fotografii Pavla Prince se ještě vracíme k letošní fašankové obchůzce. Tímto děkujeme všem maskám, muzikantům a občanům, kteří přispěli. Vydělané peníze budou použity na naše další akce (Kuličkyáda, Stavění máje, ...). *Studio M*

Film o Chříbech se líbil

Dne 1. března proběhlo v Muzeu Podhradí veřejné promítání dokumentárního filmu Chříby – hory lidí a mýtů scénaristy Jiřího Jilíka a režiséra a kameramana Ivana Stržteského. Film uvedl tajemník Úřadu městyse Buchlovice ing. Miloslav Hrdý.

(foto: ing. Miroslav Smatana)

Z mateřské školy

Do novin většinou přispějeme tehdy, pokud chceme informovat, postěžovat si, nebo alespoň na něco důležitého poukázat. Nic z toho však není můj případ. Kdyby totiž bylo výhradně po mém, nadepsala bych tento článek palcovým titulkem „Děti mně dělají radost“. A protože ji v dětských očích vidím dennodenně, ráda bych se s vámi o ni podělila. Obecně totiž platí, že sdělená radost je radostí dvojnásobnou. A protože právě končí „studené období“, jak s dětmi zimu nazýváme, chci vám říci, jak jsme je spolu prožívali v mateřské škole (MŠ).

Zimě jsme zlehynka pootevřeli vrátka obchůzkou tzv. „lucek“ a pokusili jsme se tím oživit v 19. století tolik oblíbenou tradici vesnické obchůzky s vymáháním poslušnosti mladých hospodyň. Děti ve svých kostýmech černých a bílých perchtíček vymetaly svými košťaty všechny kouty otevřených stavení a pomazávaly kuchyňskými peroutkami „neposlušná děvka“. Závěr ceremoniálu uzavřelo čištění obličejů pro zachování krásy, pokory a radosti lidského srdce.

Více než ikonou se v zimním období stal Mikuláš a vše s ním spojené. A protože jsme chtěli této tradici vyjít vstříc a překonat strach z těch „velkých, opravdových čertů“, vypravili jsme Mikulášskou družinu „nebeských a pekelných učňů“ směrem na úřad městyse, kde jsme v závěru zlehka čertovsky pohrozili.

Ten pravý předvánoční čas se u nás rozestřel především pečením vánočního cukroví, staročeské vánočky, výrobou figurálních čokolád a zdobením skutečného stromčeka. Krátce před největšími liturgickými svátky se dveře MŠ otevřely všem těm, kteří preferují zastavení, pospolitost a spolusdílení před shonem a hektičností, kterou mnohdy svátky provázejí. Vánoční dílny s vánočním jarmarkem otevřely prostor pro tvořivou aktivitu a vzájemný rozhovor mezi rodiči a pedagogy, dětmi a všemi navzájem.

Dětským darečkem, který rodiče našli pod stromčekom, bylo především představení „Živého betléma“, který před Vánocemi realizovalo

oddělení Berušek a Sluníček. Pravou štědrovečerní atmosféru jsme prožili jak jinak než pod rozsvíceným stromčekom při rozbalování dárků spolu s rodiči. Až tma za okny nás vyhnala do našich domovů.

Nový rok jsme oslavili chozením s fanfrnochem zhotoveným z keramických džbánek. „Štědré chození“, jak se dříve chození nazývalo, bylo doprovázeno poponášením novoročních „koledních proutků“ a bylo korunováno výrobou světelných luceren (světlem nového roku). Velké důstojnosti se u nás těšilo především chození tří králů, kteří ve svém putování z MŠ do kostela žehnali všem stavením a připisovali tolik známou formuli K+M+B na zádveři několika stavení. Završení celého pochodu ukončilo klanění jezulátku, které proběhlo v místním kostele sv. Martina. Slavnost tříkrálovou ukončilo pohanské věštění z hrnečků, které se u dětí těšilo obrovské oblibě.

Ze svátků „vpravdě světelných“ jsme oslavili Hromnice ozdobením a výrobou několika druhů svíček a zvolna jsme začali připravovat na období masopustu. Z jeho cyklu jsme nejvíce prožili tzv. „tučný čtvrtek“, kdy není zapovězeno najíst se dosyta. Lidově řečeno „co jsme si napekli, to jsme také snědli“, konal se totiž „pekařský den“. Rodičům jsme v tento vzácný den zhotovili „pomazánkové hody“, jak si je děti samy nazvaly.

S výrazem končící zimy a s příslibem pučícího jara se nám s radostí realizoval i náš karneval s tanečky, soutěžemi a závěrečným defilé zúčastněných masek. Závěr karnevalu korunovala tombola a každá maska tím byla uznána za „nejkrásnější“.

Svůj příspěvek o radosti bych ráda uzavřela moudrou větou pedagoga Jana Amose Komenského a sice: „Nemusíš vidět slunce, důležité je, že vidíš dětský úsměv“. A ten je mi dopřán každý den, dodávám já.

S úctou ke všem kolegům i rodičům, kteří nám pomáhají dětský úsměv vytvářet.

Veronika Němečková

Předjarní překvapení (20. března)

Fotografie z „jarního“ překvapení plného sněhu. Na prvním záběru je příjezd k odbočce silnice na Buchlov, na druhém pohled na farní kostel z úřadu městyse. (foto: Bořek Žižlavský)

Méně známými místy Chřibů

V neděli 18. března uspořádali někteří členové Spolku podporovatelů historie Buchlovic a další přátelé výpravu na odvrácenou stranu Chřibů, na Kostelansko. Sešli jsme se v malém soukromém muzeu tamního místostarosty, pana Jiřího Blahy, s jinými „spřízněnými dušemi“ a výlet mohl začít.

Výprava nejprve směřovala bývalou hradskou cestou na vrchol Březové, který je nejvyšším v této části Chřibů. Minuli jsme zajímavé místo zvané Katamenda, jehož název vykládá badatel Karel Mičulka ze Bzence coby „Chalupu lháře“ (z latiny). Ve svahu níže je k vidění skupina malebných pískovcových skalek nazývaných Pískovce pod Březovou. Nacházela se zde před léty tábornická osada „7 šerifů“, jak svědčí vytesaný nápis s leto- počtem 1934. Nedaleko odtud je už málo zřetelná studánka s dřevěným nadstrešením.

Svahem ve vysokém porostu jsme pokračovali k tzv. Zuzančině studánce, která se krčí ve vlhkém prameništi, kolem něhož kvetou plicníky a podběly. Studánku zdobila porcelánová soška ženy, z níž zbylo už jen bezhlavé torzo, lemované mechem porostlými kameny. Samotný pramen je krytý deskami, zasypáný listím a v současnos-

ti volně nevytéká. Lokalitu doplňuje novodobý svatý obrázek a dřevěné lavky.

Se Zuzančinou studánkou je spjata rovněž nedaleká skála Miláčka, která se tyčí přímo nad silnicí Kudlovské doliny. Skalisko je opředeno pověstí o dívce, která si pro majetkové rozdíly nesměla vzít svého milého, načež situaci řešila skokem z vrcholu tohoto místa.

Po silnici jsme přišli ke skupině skal na Budačině, které měly být úkrytem zbrojníků. Na jednom balvanu se nachází pamětní deska vzpomínající Antonína Rozsypala, kroměřížského mecenáše a stavitele rekreačního střediska na konci Kudlovské doliny.

Výšlap okolím Kostelan jsme uzavřeli prohlídkou vzácného smírčího kříže v lesní oblasti Malenisko. Cesta zpět vedla kolem jedné z čerpacích stanic ropy, kterých se tu, nachází ještě čtyřicet. Kvalita této ropy je natolik vysoká, že se využívá pouze ke speciálním účelům v laboratořích ap. Den plný zážitků, nových přátelství a nových poznatků, které nás spojují, ať jsme odkudkoliv, skončil posezením na Bunči.

Text: **Bořek Žižlavský**
Foto: **Vlastimil Kořínek**

Společná fotografie účastníků expedice na Budačině

Budačina

Skála Miláčka

Zuzančina studánka

Pamětní deska A. Rozsypala na Budačině

Kamenný smírčí kříž nedaleko Kostelan

Maškarní ples TJ Buchlovce

sobota 17. března 2007

Maškarní ples TJ Buchlovce

sobota 17. března 2007

Foto: Vlastimil Kořínek

Zprávy z Muzea Podhradí

Obouruká kuchařka Tonička

(Při sbírání všelijakých materiálů pro budoucí Muzeum Podhradí Buchlovice se mě dostaly do rukou mj. také dva válečky na nudle, na těsto, od jedné kuchařky, z nichž jeden je trochu devastovaný, následně se mě donesla také pověst o jejích majitelce Toničce B.)

Obouruká kuchařka Tonička byla jistě velmi krásná dívka, která se zamilovala a posléze si vzala za muže toho nejlepššího z Buchlovjáků, kterého mohla potkat a vdala se do Buchlovic. A zatímco její manžel pracoval na poli a na vinohrádku a také se staral o hospodářství, o koně, o kravičky, měli i nějakou ovečku, po dvoře běhaly slepice, a v dobách jarních kuřátka a kačena a káčátka a sem tam hudoval i krocan, mladá manželka mu jistě se vším pomáhala, ale kromě toho se starala o dům, který byl vždy pečlivě upravený a uklizený, svítilcí čistotou a vítající. Co bylo ale zvláštní, že ona byla velmi pracovitá, protože jí nikdo v mládí neřekl, že jsou lidé nějak rozdělení na praváky a leváky a že jedni umí všechno a druzí třeba skoro nic a že jedni umí ty činnosti, které jsou běžné, dělat pravou rukou, jiní zase levou a dělají to třeba stejně dobře. Mladá paní Tonička dělala všechno oběma rukama, to znamená, že když mísila těsto, mísila je oběma rukama, měla dvě vařečky, mísila dvěma vařečkami, krájela oběma rukama, zase dva nože v permanenci, třeba maso, ale to by nebylo tak zvláštní, ale ona byla tak zvyklá, že když dělala třeba nudle, tak válela naráz dvěma válečky. No, šlo jí to všechno od ruky, vlastně od obou rukou, proto byla se vším vždy velmi rychle hotova. Jen takový malý příklad: protože nudle ani nestačili s manželem a nejbližší rodinou sníst, tak je rozdávala sousedkám a když měli někde svatbu, tak pro ni bylo hračkou udělat ze dvaceti či třiceti vajíček nudle – byla to prostě idyla!

Nevím, co se muselo stát, vidím, že jeden z těch válečků pocházejících z její kuchyně je rozbitý, nevím, co se muselo stát v té ideální domácnosti. Pravděpodobně přišel jednou manžel domů později než jindy, asi přišel hodně pozdě, třeba se potkal s kamarády, když jel z pole a všichni

se pak zastavili v hospodě, kam jindy nechodil, možná i trošičku poklábosili, popili něco, možná bylo tehdy na cestách bláto a on, když vešel do uklizeného domu, nevyzval si, jako vždy, zablácené gumáky a prošel se celým domem až do ložnice, nevím, co se mohlo stát. Ta ideální mladá paní byla přece jen rodu ženského, trochu ji to asi našťvalo, a tak vzala váleček, a protože byla obouruká, jako jsou třeba vzácně fotbalisté obounozí, vzala váleček a bylo jedno jestli levou nebo pravou rukou, mrštila jím po svém manžele-

lovi, pravděpodobně levou rukou mrštila směrem ke dveřím váleček. Ten měl asi, jak téměř všichni opilci, anděla strážného při sobě a jak se zakymácel, váleček jej minul a rozbil se o futra dveří. No a my ho tady máme jako doklad o opravdové buchlovské lásce.

Od té doby si pravděpodobně řekla mladá žena dost! a ty pláty cukroví, které dříve válela nebo množství nudlového těsta byly historií, nebo i slané pečivo z lístkového těsta, všechno pak dělala jenom jedním válečkem. Od té doby už se z obouruké kuchařky stala jen pravačka, kuchařka normální, tak to v životě bývá. A její manžel, když se z „opice“ trošičku vyspal, probudil se, viděl opět rozesmátou manželku Toničku, krásný sluneční den, byl i tak velmi spokojen, protože by mohlo být ještě hůř, mohl by mít také kuchařku jen levorukou, bezrukou nebo žádnou.

Miloslav Hrdý

Dětský karneval

V neděli 18. 2. 2007 proběhl v tělocvičně ZŠ Buchlovice dětský karneval. Rodiče i děti si letos opravdu pohrály s fantazií. Soutěžících masek, vytvořených do posledního detailu, bylo 80! K tanci jim hrál oblíbený DJ Jiří Kura. A nejhezčí vyhodnocené masky?

I. kategorie (ročník 2006–2005):

Simonka Dvouletá – děda Vševěda

Filípek Marek – kocour

Kubík Kořínek – dřevorubec

II. kategorie (ročník 2004–2002):

Anetka a Barunka Petrášovi – pávi

Mikulášek Crla – rytíř na koni

Miluška Friedelová – vánoční stromeček

Leonka Trampotová – víla Amálka

Davídek Nečas – klokan

III. kategorie (ročník 2001–1999):

Nikolka Schusterová – hříbek

Víteček Michálek – lví král

Románek Fialík – motýl Emanuel

Davídek Horák – čmelák

IV. kategorie (ročník 1998):

David Šeda – oheň

Pavel Kunc – páv

Denisa Kučíková – rozkvetlá louka

Kateřina Friedelová – mořská víla

Štěpánka Dvořanová – klaun

Veronika Nečasová – princezna

A pochvala, i když už bez ceny, patří zbývajícím, nádherným maskám!

Tímto také děkujeme všem sponzorům: Drogerie Miluška Jílková, Cukrárna pí Omelkové, Papírnictví pí Kutálková, Nipeco p. Březina, Restaurace Zálůžna pí Hanáková, manž. Šedovi, pí Stejskalová. Nádherné dorty upekly: pí Miroslava Marková, sl. Pavla Flórová, pí Miková; medaile vyrobila pí Crlová, diplomy studentky SPŠ ve Zlíně.

Za pomoc při organizaci děkujeme: sl. Kuncové, sl. Dostálové, sl. Sentlové, sl. Kropáčové, pí Markové, pí Trampotové, pí Šedové, pí Březinové, p. Svobodovi a pí Mikulíkové. Pořadatelé

Jarní turnaj v petanque

V sobotu 10. března se odehrál už 7. turnaj ročníku 2006/2007 Grand Prix Janáček v petanque na hřišti v Buchlovicích. Turnaje se zúčastnilo 73 borců, což je rekordní počet. Tito se utkali v bojích o možnost hrát závěrečné finále TOP 16. Ideální počasí přispělo k pohodě všech přítomných. Vynikající formu předvedl domácí Karel Řihák, který v napínavém finále porazil Antonína Macha, ředitele uherskohradištského Klubu kultury a třetí místo obsadil Rostislav Klimánek z Kunovic. V celkovém pořadí je na 1. místě Jiří Sonntag (Buchlovice) s 82 body, 2. Antonín Mach (Uh. Hradiště) se 72 body a 3. Miroslav Horák (Buchlovice) se 62 body.

Příští turnaj se odehraje 9. dubna 2007 a všichni jste srdečně zváni. Petanque je sport, u kterého nemusíte mít vrcholnou formu a přesto se dobře pobavíte.

Text a foto: **Alena Horáková**, prezidentka klubu Stříbrné kule Buchlovice

Zpřesnění ředění postřikových přípravků

V Buchlovském zpravodaji č. 2/2007 byla uvedena tabulka pro výpočet množství účinné látky, tj. přípravku na ošetření proti chorobám nebo škůdcům. Se zpřesněnými údaji ji uvádíme ještě jednou:

Tabulka ředění postřikových přípravků (k přípravě 1 – 10 litrů postřikové jichy)

Konc. v %	Dávka na 1 l	Dávka na 2 l	Dávka na 3 l	Dávka na 4 l	Dávka na 5 l	Dávka na 6 l	Dávka na 7 l	Dávka na 8 l	Dávka na 9 l	Dávka na 10 l
Údaje v tabulce jsou v g nebo ml										
3	30	60	90	120	150	180	210	240	270	300
2	20	40	60	80	100	120	140	160	180	200
1	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
0,9	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
0,8	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
0,7	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
0,6	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
0,5	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
0,4	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
0,3	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
0,2	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
0,1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0,075	0,75	1,5	2,25	3	3,75	4,5	5,25	6	6,75	7,5
0,05	0,5	1	1,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5

Poznámka: V případě přípravy většího množství postřikové jichy než 10 litrů se stanoví spotřební dávky přípravku sečtením příslušných dávek.

K této tabulce uvádíme několik praktických příkladů:

Chceme ošetřit broskvoň proti kadeřavosti a použijeme přípravek Kuprikol, u kterého je uvedena koncentrace 0,6%. Tak tedy do 100 litrů vody se dá 0,6 kg Kuprikolu, tj. 600 g, do 10 litrů vody dáme 60 g – tj. 60 g, do 5 litrů vody se dá 30 g – tj. 30 g, do 2 litrů vody se dá 15 g – tj. 15 g, do 1 litru vody se dá 7,5 g – tj. cca 7 g.

Jiný příklad: Chceme ošetřit meruňku anebo višňu proti zasychání konců větví, to je choroba moniliového úžehu. K ošetření použijeme třeba tekutý přípravek Horizon, u kterého je doporučena koncentrace 0,1%.

Do 100 litrů vody dáme 1 dcl – tj. 100 ml, do 10 litrů vody dáme 10 ml přípravku, do 5 litrů vody dáme 5 ml přípravku, do 2 litrů vody dáme 2,5 ml přípravku, do 1 litru vody dáme cca 1 ml přípravku.

Jiný příklad: K ošetření vinné révy proti kadeřavosti, tj. roztočům, je doporučený přípravek Sulka a je uvedena koncentrace 4%. Do 100 litrů vody dáme 4 litry přípravku, tj. 4000 ml. Do 10 litrů vody dáme 4 dcl – tj. 400 ml přípravku, do 5 litrů vody dáme 2 dcl přípravku- tj. 200 ml, do 2 litrů vody dáme 1 dcl přípravku – tj. 100 ml.

Takže, když máme postřikovače různých velikostí, podle této tabulky určíme, kolik přípravku máme použít.

Václav Rajskup

Krajové a staré odrůdy ovoce v Buchlovickém „Sadě klenotů“

Program pro nejbližší období:

Chceme poukázat na starší odrůdy jableň, hrušní, ale i ostatních ovocných stromů či keřů, které si zaslouží naši pozornost. Jedná se především o staré odrůdy pěstované po mnoho generací u nás či v našem okolí. Postupně chceme zdokumentovat jednotlivé odrůdy počínaje jabloněmi, hrušněmi a následně ostatními druhy dřevin, na základě těchto znalostí sestavit mapu starých odrůd, odebírat rouby a připravovat se postupně k výsadbě genofundu starých odrůd. Rádi bychom na katastru městyse Buchlovice založili ovocný sad „Sad klenotů“, který znovu oživi starší odrůdy ovoce.

Výrazy krajová či stará odrůda se často mylně používají jako synonyma. I když se nejedná o příliš velkou chybu, je dobré znát, v čem se termíny liší. Odrůda je krajová v oblasti, kde vznikla a kde se také rozšířila. Příkladem může být odrůda jabloně Jadernička moravská, která je považována za valašskou či moravskou krajovou odrůdu.

Stará odrůda je taková, která vznikla zhruba před 100 lety a více a je pěstována po generace, ať už v místě svého vzniku, ale i jinde. Některé odrůdy se po generace v určitém kraji pěstují, osvědčily se a staly se krajově využívanými, často dostaly i krajová jména – Fíkovky (hrušň Charneuská), Kožůšky (Boskoopské, Kožená reneta zimní atd), přesto zde nejsou krajovými, protože původně pocházejí odtud. Stará odrůda jabloně tedy mohla vzniknout například v Čechách (Panenské české), Německu (Baumannova reneta), Anglii (Parména zlatá zimní) či Americe (Krasokvět žlutý). Často tyto odrůdy do našich zemí přinesli lidé, kteří odcházeli za prací do Uher, Německa či do Ameriky, přiváželi si je legionáři, vyměňovali zahradníci, faráři, šlechticové a další propagátoři ovocnictví.

Proč se vracet ke krajovým a starým odrůdám?

Krajové i staré odrůdy jsou naším kulturním dědictvím a představují pestrost a různorodost, která tak často mizí z našeho stále více uniform-

ního světa. Je třeba se snažit o jejich ochranu, stejně jako se to děje u hradů a zámků, vzácných knih či uměleckých děl.

Mnohé z nich jsou přizpůsobeny místním podmínkám a odolávají lépe škůdcům, chorobám a mrazu, jak prověřily předešlé generace (což ovšem automaticky neznamená, že se tak chovají všechny staré či krajové odrůdy). Jejich ovoce vyniká spektrem svých chutí, vlastností či využitím, jsou tedy místní jedinečností. S mizením starých sort ovoce tak přicházíme nejen o tyto odrůdy, ale často i o krajové výrobky, speciality a jídla, která jsou na ně vázána. Ve formě tradičních kmenných tvarů plní estetickou a krajinářskou funkci. Mohou sloužit jako zdroj cenných vlastností pro šlechtění nových odrůd (jak dokazuje šlechtění některých nových českých odrůd jabloní a hrušní).

Mnohé odrůdy mají využití v extenzivním a ekologickém ovocnářství. Mnohé odrůdy mohou sloužit ve školkařství jako kmenotvorné odrůdy či zdroj semen pro podnože.

Záchrana ovocných dřevin

Ke krajině v podhůří Chřibů patří i staré sady a solitéry ovocných stromů. Postupně se však vytrácejí a pokud jsou nahrazovány, tak moderními odrůdami. Chřiby patří mezi málo míst v České republice, kde se ještě dají nalézt staré a místní odrůdy ovocných dřevin. Oblast je bohatá hlavně na ojedinělé místní typy hrušní a peckovin, ale i jablíčka stojí za povšimnutí. Členové základní organizace ČZS Buchlovice se průzkumem výskytu těchto ovocných dřevin zabývají již několik let. Oporou v práci, která je směřována k mapování starých a odrůd krajových a posléze k jejich záchraně v našem prostoru je zkušený a zanícený ovocnář pan Václav Rajskup, který již před několika lety začal vyhledávat staré a původní ovocné stromy v širokém katastru obce Buchlovice.

Jedním z inspirativních momentů pro zahájení všech prací spojených s organizací záchran

starých ovocných druhů byla pozornost, která byla těmto věnována na poslední výstavě ovoce v Olomouci u příležitosti podzimní zahradnické výstavy Hortikomplex Olomouc 2006. Kolekce jablíček získala čestné uznání výstavního výboru za kolekci starých a místních odrůd ovoce. Podporou našeho snažení jsou rovněž výsledky dosažené Základní organizace ČSOP Bílé Karpaty.

Protože území Buchlovicka leží na severozápadním okraji entografického regionu Moravské Slovácko se svou osobitou lidovou kulturou, odráží se tato bohatost lidové slovesnosti také v ovocnářské terminologii. Dosud bylo zaznamenáno několik desítek lidových pojmenování odrůd ovocných dřevin.

Předpokládáme, že v roce 2007 bude na pozemcích městyse parcelní č. 2766/57, 2842/2 a 2766/67 o celkové výměře 3 851 m² v Buchlovicích založen sad, řekněme mu „Sad klenotů“. Vybráno je ladem ležící místo v západní části městyse zvané Újezda, které je dnes zčásti pokryto vzrostlými náletovými dřevinami. Zájmová plocha leží v poloze cca 300 n. m., expozice je jihozápadní, svažité od 12 do 15 stupňů. Na vysokokmenné tvary budou aplikovány rouby zmapovaných starých a i krajových odrůd jabloní, hrušní a peckovin.

Záměrem tohoto projektu je nejen vlastní záchrana starých odrůd, která mladé generaci ovocnářů a zájemců z řad žáků místní školy ukáže na druhovou rozmanitost, ale i názorná ukázka místním obyvatelům, že lze hospodářsky využít náletovými křovinami zarostlé louky v katastru městyse. V neposlední řadě je důležitá též záchrana stromů in situ a také jejich namnožení a výsadba do genofondového sadu. Vzhledem k tomu, že mladý sad bude vyžadovat celoroční péči – stříhání stromků, pravidelnou kontrolu, přivazování, sečení trávy apod., je třeba, aby odborný garant celého projektu – Místní organizace zahrádkářského v Buchlovice, byl připraven

odborně i lidsky a už v tomto období byla navázána naznačená spolupráce se Základní školou Buchlovice. Věříme, že když se sad odmění svou první úrodou, bude práce spojená s údržbou a provozem sadu, radostnější.

Na počátku roku 2007 byl sesbírán roubový materiál pro naroubování jabloní, hrušní a peckovin a ve spolupráci s pracovištěm ARBIA s.r.o. Zlín, Malenovice, kde budou provedena roubování, budou v roce 2008 připraveny stroměčky k výsadbě. Mladé stromky pak budou vysazeny na plochy parcel č. 2766/57, 2842/2 a 2766/67. I nadále se budeme zabývat problematikou inventarizace a průzkumu ovocných dřevin nejen na katastrálním území naší obce, ale v celém mikroregionu tak, aby na podzim 2007 byly evidovány všechny zajímavé staré a krajové odrůdy naznačených skupin ovocných stromů. Do této práce chceme zapojit další ovocnáře z obcí mikroregionu Buchlov. Problémem bude zcela určitě řádná determinace a popisy nalezených odrůd. Totiž pomologů, kteří se orientují v problematice starých a krajových odrůd, je v České republice jen několik. S těmi pak chceme navázat kontakty a spolupráci. Už v první orientaci, při prvních krůčcích nám velmi radou pomohl pan Ladislav Tomčala z Velké nad Veličkou, s těmito praktiky budeme rovněž nadále spolupracovat.

Je samozřejmostí, že se o všem, také o nalezených odrůdách povede podrobná dokumentace. Nálezy byly zaneseny do mapy 1 : 10 000 a dokumentovány (název odrůdy, lokalizace, zdravotní stav, rozměry, stáří aj.). V roce 2006 a na začátku roku 2007 bylo zmapováno 26 stromů jabloní, 22 hrušní, 8 stromů třešní a švestek, mapování dále pokračuje. Případné nalezené kultivary, které nejsou v našich pomologiích popsány, budou dokumentovány fotograficky, nákresem a popisem.

Materiály (rouby) dodané firmě ARBIA Malenovice jsou uvedeny v příložených tabulkách:

Staré odrůdy - jabloně

Č.	Odrůda	Pěstitel	Místo odběru
1.	Parména	Mášová M.	Zahrady
2.	Astrachán	Mášová M.	Zahrady
3.	Croncelské	Šíková P.	Zahrady

Č.	Odrůda	Pěstitel	Místo odběru
4.	Blaihemská (raně zimní jabloň)	Šiková P.	Zahrady
5.	Sudetská	Litera	K Buchlovu
6.	Kysná?	Litera	K Buchlovu
7.	Semenačka	Bečák V.	K Buchlovu
8.	Jadernička	Kučík R.	Zahrady
9.	Kožuchy	Hrabcovo	Pod Barborkú
10.	Citronové	Mikulčák B.	Pod Barborkú
11.	Režně	Mikulčák B.	Pod Barborkú
12.	Hammerstein	Rajskup V.	Helštýn
13.	Koty	Rajskup V.	Helštýn
14.	Wagnerovo	Rajskup V.	Hunče
15.	Libovické	Rajskup V.	Hunče
16.	Kožená	Vaculík	Hunče
17.	Coxova	Svoboda	Hunče
18.	Car Alexandr	Mikulčák B.	Pod Barborkú
19.	Baumanova reneta	Bečák V.	K Buchlovu
20.	Panenské	Nováková L.	Nad Zahrádky
21.	Gravštýnské	Nováková L.	Nad Zahrádky
22.	Malinové hornokrajské	Nováková L.	Nad Zahrádky
23.	Landberské	Ondrůšek L.	Nad Zahrádky
24.	Citrónka	Bečák V.	K Buchlovu
25.	Jadernička moravská	Hrdý M., Huštěnovice 55	Lukoveček, p.č. 498/47
26.	Řečtáč soudečkový	Hrdý M., Huštěnovice 55	Lukoveček, p.č. 498/47

Ve Starých horách najdete ještě několik starých odrůd jableň a hrušní

(foto: bž)

Staré odrůdy - hrušně

Č.	Odrůda	Pěstitel	Místo odběru
1.	Letňacka	Svoboda	Hunče
2.	Červenky podzimní	Svoboda	Hunče
3.	Kamínky	Svoboda	Hunče
4.	Cibulačka letní	Svoboda	Hunče
5.	Ovesnice	Mitáš J.	Kostelní
6.	Škaredky	Mášová M.	Zahrady
7.	Pařížanka	Mášová M.	Zahrady
8.	Baby	Robková	K Buchlovu
9.	Ovesňacka	Mikulčák B.	Pod Barborkú
10.	Máselníčky	Mikulčák B.	Pod Barborkú
11.	Polačky	Rajskup V.	Trnávky
12.	Pastornice	Bečák V.	K Buchlovu
13.	Zelinky podzimní	Robková	K Buchlovu
14.	Skorá - zelenožlutá	Bečák V.	K Buchlovu
15.	Václavky	Habáňovo	Trnávky
16.	Hodoňky	Habáňovo	Trnávky
17.	Dobrušky	Jurčovo	Trnávky
18.	Hruška letní		Staré Město
19.	Trpule	Zelinkovo	Újezda
20.	Hruška letní	Ondrůšek	Nad Zahrádky
21.	Ječmínky		Hraničky
22.	Šarpulka	Bílek Josef	nám. Svobody

Staré odrůdy - peckoviny

Č.	Odrůda	Pěstitel	Místo odběru
1.	Střešňovišeň žlutá	Bílek	Zahrady
2.	Bílá trnka	Mikulčák B.	Pod Barborkú
3.	Špendlík	Mikulčák B.	Pod Barborkú
4.	Ananasová meruňka	Kučík R.	Zahrady
5.	Kořená střešeň	Rajskup V.	Helštýn
6.	Tvrđka třešeň	Vaculík	Hunče
7.	Durancie	Rajskup V.	Helštýn
8.	Žlutá trnka	Hruščákovo	K Mazánku

Věříme, že ve snahách, jak jsme nastínil, nezůstaneme osamoceni a že najdeme v našem městečku, ale i v mikroregionu Buchlov, řadu spolupracovníků, kteří nám pomohou přenášet tuto část „dědictví otců“ do rukou našich dětí.

Vážení čtenáři, těšíme se na každé Vaše sdělení, na každou Vaši informaci.

Kontakty: Václav Rajskup, jednatel MO ČZS Buchlovice, telefon 572 595128

Ing. Miloslav Hrdý, tajemník ÚM Buchlovice, telefony 572 595 120, 572 595 122, 737 649 604,

e-mail: miloslav.hrdy@quick.cz

Podsazování vyhynulých ovocných stromů

Vyhyne-li nám ovocný strom, stává se to dosti často u meruněk a broskvoní, stojíme před otázkou, jestli můžeme na tom samém místě po vyhynulém stromku vysadit stejný ovocný druh. Na tuto otázku jsou různé názory. Jsou odborníci, kteří mají zamítavé stanovisko, ale jsou také odborníci, kteří výsadbu stejným druhem schvalují. Uvedu několik odborných rad, které k tomuto problému kdysi napsal zahradník a architekt Josef Vaněk z Chrudimi: „Uhyne-li mladý stromek, stačí jenom půdu v jámě přerýt a promíchat, a to do hloubky dvou řců. Jedná-li se o vyhynulý starý strom, musíme starou půdu z jámy vyházet a nahradit ji půdou z nejbližšího okolí z povrchu vyrytou. Zeminu z jámy vyndanou dáme na její místo na povrch. Tímto způsobem přijde do jámy svěží půda a můžeme přikročit ihned k sázení. Čím byl strom starší, tím více půdy je nutno vyměnit. Jakékoli oddalování nové výsadby po odumřelých stromech nemá žádného praktického významu a je to jenom mrhání časem. Také nemůžeme mnohdy vůbec jiné místo k sázení zvolit, než využít místo po vyhynulém stromě. Např. v pravidelném sadě nemůžeme vysadit stromek o několik metrů stranou nebo ve višňovém sadě

nasadit jabloň. Co se týče otázky ohledně vyčerpání půdy, je tento názor. Je pravda, že strom dost prokoření a vyčerpává půdu, ale nevyčerpá ji nikdy úplně. Vyčerpá tolik živin, kolik živin půdními bakteriemi připravených stačí vlasové kořínky stromu přijmout. Nikdy však nemohou tyto kořínky vyčerpat všechny živiny v půdě obsazené, ještě velmi mnoho jich zůstává ve stavu nerozpustném. Náhorný příklad o opětovné stejnorodé výsadbě nám poskytují lesy, které jsou po mnoho staletí na stejném místě, jsou několikrát vykácené a opět znovu zaškolované – načež jsou opět mohutné, bez jakéhokoli lidského zásahu (přihnojování). Naproti tomu u ovocných stromků se půda kypří a přihnojuje, takže nemůže být řeč o nějakém naprostém nedostatku živin.“

Tolik z názorů zahradníka Josefa Vaňka k tomuto problému. Tento názor sdílím i já.

Jen u keřovitých bobulovin při podsazování může být problém, pokud ostatní výsadba je napadena na kořenech dřevokaznými houbami. Infekce se do nového keře dostává řeznými ranami při jarním zmlazovacím řezu. V tomto případě je lépe změnit stanoviště pro výsadbu rybízů.

Za ČZS Václav Rajskup

Dožívající jabloně při staré cestě do Dubiny za Buchlovem

(foto: bž)

Náhoda nebo znamení?

Někteří členové orelské organizace ve dvacátých letech 20. století

Stalo se to před desítkami let. Přesné datum si nepamatuji, ale bylo to v době za předešlých poměrů, kdy se rozpouštěly spolky jako Skaut, Orel, Sokol...

Chodila jsem tehdy do Orla, což byl spolek s náboženskou tematikou a bylo mně tehdy něco kolem dvaceti let. Měla jsem tehdy jako cvičitelka na starosti dorost. Pěkně jsme se rozvíjeli a stále nás přibývalo. O činnost nouze nebyla a kromě všeho jsme ještě dvakrát týdně cvičili a v neděli po požehnání s dětmi chodili na vycházky do přírody, navštěvovali divadla s pomocí tehdejších pánů kaplanů působících na faře. Jednalo se P. Juřena, P. Zemka či P. Neumana, s nimiž jsme pořádali mikulášské a vánoční besídky pokaždé s nadílkami.

Děti do cvičení chodily rády. Měla jsem na starosti dvaatřicet žákyň a ty když kvůli pomoci doma v hospodářství nemohly přijít, byly z toho smutné. Vedle školy a práce se některé učily hrát na nějaký hudební nástroj, další zase chodily k sestřičkám do mateřské školy na němčinu. Myslím si, že na tom byly lépe než mnohé dnešní děti. Nelákala je televize, počítače a další technické vymoženosti, které tehdy pochopitelně neexistovaly. Dovedly ale více obětovat a věnovaly čas kamarádům a duchovní stránce.

Abych ale napsala to podstatné. Protože jsme všichni tušili, že to brzy skončí se všemi spolky špatně, svolali jsme orelský výbor a všechny cvičitele na večerní poradu. Ta se konala za zataženou oponou jeviště, aby nebylo vidět žádné světlo v sále a radili jsme se, jak v blízkém budoucnu naložíme s naším skromným majetkem. U srdce nám v této chvíli lehký nebylo. Každý z nás doposud dával pro orelskou činnost kus sebe, obětovali jsme se a věděli jsme, že zaseté zrno padá do dobré půdy. Bohužel naše snaha byla násilně přerušena.

Tajná schůzka se protáhla asi do 23. hodiny a v tu chvíli, kdy jsme se chtěli rozcházet, zaslechli jsme nějaký šum a dopad nějakého předmětu na zem. Všichni jsme se lekli, co se to v sále stalo. Baterkou jsme posvítili do sálu. Na zemi ležel ze skoby utržený náš symbol, král ptactva, orel s rozepjatými křídly. „To je konec,“ vyšlo z našich úst. Na druhý den jsme se v novinách dočetli, že v Praze vládla na nočním zasedání schválila rozpuštění všech spolků. Co na událost říct? Jak si tuto příhodu se spadlým symbolem vysvětlit? Byla to náhoda nebo znamení?

Dali jsme znak orla na jeviště. Řekli jsme si „Zdař Bůh“, náš orelský pozdrav a rozešli se domů.

Ludmila Dudešková

Ze skautských zápisů III

Samostatnou nevelkou část skautských záznamů tvoří malá fotokronika – fotografie opatřené rozšířenými popisky. Jde o několik uzavřených celků – zimní výprava na Smraďavku, sběr starého papíru (oba byly už v předešlých dílech použity), výprava na Klimentka a výstavba chatek u lesa v Pastvisku.

Jeden z pěších dvoudenních výletů buchlovických junáků ke sv. Klimentu se konal o tamní pouti v roce 1969. Hoši a děvčata se se svými vedoucími utábořili na Nové louce pod vysokým dubem, který tu stojí dodnes. Protože jsem byl i já jako dítě účastníkem tohoto výletu, pamatuji si, že louka byla v těch časech mnohem přívětivější než dnes. Obklopoval ji nižší les, který sem pouštěl více slunečního svitu a k louce nevedla od Klimentka ještě široká prohrnutá cesta, ale mnohem užší, skrytá pod větvemi stromů.

Kolem roztopeného ohniště brzy vyrostly stany junáků, klasické typy, ale i maskované vojenské jehlany. Během cesty všem vyhládlo a už se těšili na vonící guláš Franty Viktorína – tzv. Klimentkovo tajemství. Bratrovi Cyrilu Lukeščíkovi chutnal natolik, „že by ho sám snědl nejméně celý 5litrový kotlík.“ Výletu na Klimentek se podle záznamů zúčastnili Pavel Ryška, František Treflík, Václav Mikulík, Jiří Dostál, Cyril Lukeščík, Marcela a Petr Joškovi, Jaroslav Žižlavský, František Viktorín a další.

Kolem roztopeného ohniště brzy vyrostly stany junáků, klasické typy, ale i maskované vojenské jehlany. Během cesty všem vyhládlo a už se těšili na vonící guláš Franty Viktorína – tzv. Klimentkovo tajemství. Bratrovi Cyrilu Lukeščíkovi chutnal natolik, „že by ho sám snědl nejméně celý 5litrový kotlík.“ Výletu na Klimentek se podle záznamů zúčastnili Pavel Ryška, František Treflík, Václav Mikulík, Jiří Dostál, Cyril Lukeščík, Marcela a Petr Joškovi, Jaroslav Žižlavský, František Viktorín a další.

Fotografie z výletu na Klimentek a Novou louku

Na počátku stavby chatek bylo odkůrování klád a vybudování boudy na nářadí

Stavbě skautských chatek v Pastvisku je ve fotokronice pana Milana Nevřivy věnováno hned několik stránek. Díky obci, která poskytla pozemek, Lesnímu závodu, jenž poskytl dříví a více nejmenovaným nadšencům, ochotným na úkor svého volného času přidat ruce k dílu, vyrostly v krátké době hrubé stavby tří chatek. Dne 22. října 1969 byly dokryty střechy vlnitým eternitem.

„Kdo spočítá hodiny a dny strávené na výstavbě tří chat,“ píše se v doprovodném textu, který pokračuje: „Asi nikomu se to nepodaří. Přece jen se nám to podařilo. To, v co jsme ani žádný z nás nevěřil. Junáci vybudovali chatky, kdo by to do těch chlapců a děvčat řekl – říkali místní občané i představitelé obce.“

Bořek Žižlavský, foto: archiv Milana Nevřivy

Stavění stanů u Ryšků na dvoře

Z junácké střelnice na náměstí

Historky z Pily II

Most s hájovnou na Pile (1927)

Druhá historka pochází asi ze sedmdesátých let 19. století a vím ji od kmotřenky Veselé. Ta byla vychovávána svým strýcem a jeho ženou, jež pocházela z Podvinohradí, z maličké chaloupky. V ní bydlela tetička „cukrářka“, vdova po sedlákovi z Hané, který přišel o tamní grunt a za zbytek peněz si koupil tuto chaloupku, že prý se při horách lépe užíví. Jeho žena sloužila za mlada v Kroměříži na děkanství, kde se naučila péct cukroví. Ovdověla a vzala k sobě děti své sestry, která se svým mužem jezdila po jarmarcích prodávat jarmareční zboží. Pěstounka kmotry Veselé byla jedním z oněch dětí. Živily se, jak mohly. Tetička „cukrářka“ chodila s košem na zádech prodávat cukroví po tancovačkách v okolních vesnicích a děti pomáhaly, jak mohly.

Jednou šel nejstarší chlapec s tragačem po velké bouřce na dřevo až za Pilu, protože blíž bylo dříví už vysbíráno. Vrátil se neobvykle brzy, tragač poloprázdný, oči navrch hlavy. Sáhl do kapsy chatrného kabátku a se zafatou pěstí utíkal k tetičce. Před ní pěst otevřel a v ní se zatřpytil velký zlatý peníz. Na otázku, jak k minci přišel,

odpověděl: „Dojél sem až na Pilu a začal sbírat drva. Šél sem se podívat k potoku a ten byl rozvodněný, plný špinavej vody, div se nevytlil. Naráz u břeha se cosik zablýskalo. Šél sem se tam podívat a tam v korytě, kde byl prúd a malá hlúbka, tékly zlaté peníze. Vzáł sem si enom jeden, protože sem si vzpomněl, že člověk nemá byt lakomý, lebo se poklad ztratí.“

Na dřevo již nemyslel, chytl tragač a rychle pospíchal domů. Tetička uchopila chlapce za ruku a ve spěchu řekla: „Honem, mosíme tam utékat, mosíš ně ukázat, kdes to našel. Možná, že tam bude peněz věc.“ Vyběhli z chalupy a doběhli na Pilu k potoku. Byly tam ještě koleje od kolečka tragače a koryto potoka bylo plné kalné vody. Hledali, dokud bylo vidět v korytě i v březích, ale v kalné vodě už nic nebylo vidět. Nenašli už víc nic, i když se vraceli až za tmy. Vrátili se na místo ještě několikrát, když už voda opadla a byla čistá jako křišťál, ale opět marně.

Kmotra Veselá, jejíž pěstounka, tetička Geržová, manželka jejího pokrevního strýce, která ji vychovala, mi vyprávěla toto: „Moje tetička se svojí sestrou a bratrem žili u svojí tetičky „cukrář-

Potok před Pilou (1927)

Údolí Pily obklopují lesnaté svahy

ky“ v Podvinohradí. Tetička „cukrářka“ ten peníz velice opatrovaly a měly ho zamotaný v hadýrce a daný v kosně mezi jupkama a šátkama. Nechtěly se ho zbavit a prodat ho. Ale jednu bylo velice zle. Už si nevěděly rady, a tož ho prodaly v Hradišti židovi. Snáď za něho měly dostat dost peněz.“

Tyto historky jsou určitě zajímavé a jsou pravděpodobné. Není na nich nic nadpřirozeného. Připusťme, že se staly. Je jen otázkou, jak se dostal svícen a peníze k Pile. Svícen mohl pocházet z nějakého kostela či budovy z okolí, někdo ho tam zakopal. Kostely byly odedávna drancovány, vykrádány, ať už husity, Švédy, Kuruci i Prusy za Marie Terezie v půli osmnáctého století. Zlatý peníz, součást nějakého pokladu, tam také před válečnou liticí zakopal někdo bohatý z okolí. Mohl být i z Hradiště, z Koryčan, bůh ví.

Sama mám na starou „pilovou“ hájenku, která byla zbořena během první světové války, milou vzpomínku. Je jí pod oknem kuchyně keřík starodávné stolisté červené růžičky. První hajný na Pile, Veselý, když koncem devatenáctého století odcházel do doškové chaloupky do Třešňáku na odpočinek, vzal si sebou odkopek stolisté růže ze zahrádky před hájovnou. Z Třešňáku tento odkopek přinesla do Buchlovic jeho dcera, která se v roce 1942 odstěhovala ke svému bratroví, tehdejšímu starostovi a mému kmotrovi. Od nich já, již v dospělém věku, jsem vzala ze „stolistky“ řízky, z nichž se mi několik chytilo. Keříčky řízky stále obnovují, a tak mám pod oknem mladé trsy starodávné, červené, stolisté růžičky, která zdobila před sto dvaceti lety zahrádku staré hájovny na Pile.

Zdenka Maršálková

Foto: Bořek Žižlavský a Fr. Horenský

Dnes nabízíme pohled na rozcestí Horního a Dolního Podvinohradí, kdy zde ještě stálo malé stavení, které bylo v druhé polovině 70. let zbouráno a nahrazeno parkovištěm. Dobové foto pořídil dr. Josef Macenauer a současné Martin Žižlavský.

Z MÉHO RECEPTÁŘE

Po dosti dlouhé době, ve které již „vymřeli“ někteří kritikové tradičních receptářových férií v našem zpravodaji, jsem si (na četné žádosti jedné paní BC) dovolil opět přinést na stránky několik receptů ze své zásoby. Činím tak v přesvědčení, že mě v tom děvčata a ženy obecně nenechají a že mi budou posílat, přinášet desítky, ba stovky receptů svých vlastních, svých rodin a tak podobně, abychom tuto rubriku opět vyzvedli z prachu dějin a posléze připravili do tisku slavnou Buchlovskou kuchařku, která bude obsahovat dobrůtky z hradu i podhradí, zámku i podzámčí. Takže, začínáme!

Zelenočtvrteční polévka

Tato polévka obsahuje sedm druhů zelené zeleniny (odtud také název sedmizelená polévka) a dodnes se jí na Zelený čtvrtek v některých krajích Švýcarska. Kdo tohoto zvyku nedbá, má očekávat nejružnější neštěstí.

Nať ze 2 pórů, 2 – 3 krajíce chleba, 1 hrst mangoldu, 2 – 3 polévkové lžíce másla, 1 hrst salátových listů, 1 stroužek česneku, 1 svazek šťovíku, 1 cibule, 1 svazeček česneku medvědího, sůl, pepř, muškátový oříšek, petržel, 1 žloutek, 1 litr zeleninového vývaru, trochu smetany.

Pór nakrájíme nahrubo a vaříme v zeleninovém vývaru. Chléb nakrájíme na kostky, opečeme na troše másla a dáme stranou. Na másle dohněda opražíme mouku, přilijeme do ní za stálého míchání zeleninový vývar s pórem a povaříme.

Mangold, špenát, salátové listy, šťovík a medvědí česnek nakrájíme na jemné proužky, nasekáme nejmenší česnek a cibuli a vše přidáme spolu s petrželkou do polévky. Osolíme a okořeníme. Rozšleháme žloutek se smetanou a za stálého míchání přilijeme do hrnce. Před podáváním polévku posypeme opečenými chlebovými kostkami.

Těstovinový salát se sušenými rajčaty

400 g těstoviny Panzani, 2 ks kuřecí prsa, 0,3 litru sklenička sušených rajčat v oleji, olivový olej, 5 stroužků česneku, 0,2 litru sklenice oliv, sůl.

Kuřecí prsa (nesolená) na drobné kostičky krájená (menší než nudličky na Čínu) s trochou drcených chilli paprik a olivového oleje a kávové lžičky citrónové šťávy, byla naložena přes noc v chladnu. Druhý den maso orestovat, poté teprve osolit. Olej s chilli použít rovněž.

Uvařit těstoviny, propláchnout je studenou vodou, do vychládlých těstovin přidat pokrájená sušená rajčata, olivy, prolisovaný česnek, po vychládnutí maso a 1 polévkovou lžici olivového oleje ze smažení masa. Dle chuti již jen osolit a nechat zaležet několik hodin v chladnu (je to koncert, který se málokdy opakuje !!!).

Bramborovo-mrkvové placičky

- smažíme je na pánvi. Na středně jemném struhadle nastrouháme 500 g brambor a 250 g mrkve. Do hmoty vmícháme půl jemně nakrájené cibule, 50 g špekových kostiček, 6 polévkových lžic plnotučné smetany, osolíme a okořeníme. V pánvi rozehřejeme trochu másla. Hmotu na smažení dáváme do pánve po lžících a vařečkou vytváříme do placiček.

Bramboráčky smažíme 6 – 8 minut z obou stran do křupava. Podáváme s nimi klobásu nebo zelný salát, případně obojí.

Dobrou chuť Vám přeje **Miloslav Hrdý**

Putování Českým rájem XII

Sychrov, Zvířetice a Michalovice

V dnešním, závěrečném povídání o Českém ráji, navštívíme trojici posledních památek tohoto kraje – zámek Sychrov a zříceniny hradů Zvířetice a Michalovice nedaleko Mladé Boleslavi.

K zámku Sychrovu se nejsnadněji dostaneme vlakem z Turnova. Jakmile projedeme dlouhým tunelem, vystoupíme na zastávce, vyjdeme do kopce a ocitneme se před zámkem. Nejstarší zámeckou budovu nechal vystavět Jan Jakub, rytíř Lamotte, v roce 1690. Zámek byl upravován v polovině následujícího století. V roce 1804 Sychrov vyhořel. Od konce 18. století vlastnil zámek šlechtický rod knížat Rohanů. Od roku 1821, za knížete Charlese Alaina Gabriela, bylo započato s klasicistními úpravami a přestavbami zámku. Velké změny proběhly v polovině 19. století, kdy pod křídly architekta Františka Bayera a jeho nástupce Bernarda Gruebera proběhla velkolepá přestavba Sychrova v novogotickém slohu. Stavební práce dokončil v roce 1862 Josef Pruvot. Zámek obklopuje rozlehlý anglický park, budovaný od roku 1820. V duchu romantismu tuto zahradu doplňovala zřícenina Arthurova hradu.

Zřícenina Zvířetice

Mohutná zřícenina původně gotického hradu Zvířetice, v renesanci přestavěného na zámek, se tyčí ve svahu u Bakova nad Jizerou, přímo nad železniční tratí procházející údolím Jizery, vedoucí z Mladé Boleslavi do Turnova. Hrad byl založen před rokem 1318 Zdislavem Markvartcem. Tehdy lichoběžníkové hradní jádro, před nímž, na severozápadě, se rozkládalo předhradí, od vlastního hradu oddělené příkopem, se skládalo ze dvou (či snad dokonce i tří) mohutných válcových věží a podsklepeného hradního paláce, jehož sklepy, přízemní klenuté prostory a částechně i sály v prvním patře, jsou ještě dnes pěkně zachované. V severní části nádvoří byla umístěna studna. Původní vjezd do hradu se nacházel při západní věži.

Od roku 1528 vlastnili Zvířetice Vartenberkové a hrad dostal podobu renesančního zámku. O přestavbu se staral stavitel Konrád Patzenhauer z České Kamenice. Tehdy vznikl patrový palác při severozápadní hradební zdi a další budova na severovýchodě, přestavovaná později barokně. Renesanční nástavbou byla zvýšena severní věž a taktéž k ní byla z pod západní věže přeložena brána. Za třicetileté války získali hrad

Zřícenina hradu Michalovice

– zámek – Valdštejnové, jež jej v druhé polovině 17. století barokně upravili. Ve východním nároží zámku vznikla raně barokní kaple. Od roku 1653 na Zvířetici sídlili pouze panští úředníci a roku 1720 zámek vyhořel. Požár znamenal pro Zvířetice konec. Dnes zřícenina zaujme návštěvníka hlavně širokou vyhlídkou z vnější poloviny zachované severní věže, ale taktéž možnost projít se po travnatém koberci, který vystřídal kamennou dlažbu ve dvou sálech v prvním patře gotického paláce.

Ze Zvířetice se vydáme po proudu vody v Jizeře a po několika kilometrech se před námi zjeví na vykáčeném kopci mohutná, tlustá a šikmá věž hradu Michalovice. Vznikl ke konci 13. století za Markvarticů. V roce 1425 byl dobit husity a od roku 1468 jej vlastnili Tovačovští z Cimburka. V roce 1513 je zmiňován již jako opuštěný a chátrající. Hrad tvoří předhradí (dnes pouze s náznaky zdí), z něhož přes skalnatý příkop vedl most k hradnímu jádru. To se skládalo z válcového bergfritu, dvoupatrového paláce ve tvaru písmene „L“ a parkánové hradby s výpadní brankou. V první polovině 19. století se na hradě pohybovali hledači pokladů, kteří si usmysleli, že své vysněné truhlice se zlatými mincemi a stříbrným nádobím naleznou přímo pod hradní věží. Její

zdívo však nevydrželo podkopání základů, věž pukla a její dvě části se sesuly o celé jedno patro níže. Měla tato katastrofa snad zabránit nalezení onoho pokladu? Dnes je interiér i temeno věže přístupné veřejnosti a z vyhlídkové plošiny můžeme spatřit okrajové tovární čtvrti blízké Mladé Boleslavi a krásné Pojizeří.

Michalovicemi končí náš seriál o krásách a zajímavostech Českého ráje. Všem čtenářům děkuji za přízeň a těším se s vámi na shledanou někdy příště v některé jiné krajině České republiky.

Text a foto: **Martin Žižlavský**

Zámek Sychrov

Vzpomeňte

Dne 11. března 2007 zemřel náš spoluobčan, pan František Ryška, ve věku 82 let. Dlouhá desetiletí byl významným a nadšeným kaktusářem, spoluzakladatelem okresního Klubu kaktusářů v Uherském Hradišti. V jeho skleníku se vedle velkých exemplářů nacházejí i mnohé kaktusy staré až padesát let, i multi-hybridy, jejichž vývoj trvá několik generací. Některé kousky jsou minimálně celorepublikovou raritou.

Vedle kaktusaření byl pan Ryška známý coby spoluzakladatel buchlovické organizace Junáka po II. světové válce a její obnovitel v roce 1968. Nezištné práci s mládeží věnoval velkou část volného času. Takovým lidem je třeba poděkovat a vzpomenout si na ně.

Redakce BZ

Zákoutí Muzea Podhradí

(foto: bž)

Jedno z chladivých rán na smradavském autokempu.

(foto: Bořek Žižlavský)

BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Úřad městyse Buchlovice, tel.: 572 595 120. Vychází měsíčně, řídí redakční rada, odpovědný redaktor ing. Miloslav Hrdý, výkonní redaktori Vlastimil Kořínek a Bořek Žižlavský. Náklad 350 výtisků. Cena 12,– Kč

Registrační číslo MK ČR E 13102

*Redakční rada si vyhrazuje právo upravovat příspěvky.
Sazba Vít Kučera, tiskne HUDEC print, s. r. o., Buchlovice*